

34700   Kabinetsformatie 2017

Nr. 53   Brief van de minister president, minister van
Algemene Zaken

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 9 november 2017

Bij het debat over de Financiële beschouwingen (Handelingen II 2017/18, nr. 20, debat over de Algemene Financiële beschouwingen) is gevraagd met welke bedrijven over de dividendbelasting is gesproken en wat daarvan de uitkomsten zijn. Ook is gevraagd om alle ambtelijke memo's die ter tafel hebben gelegen. Bij deze treft u hierop mijn reactie.

De formatie is bij uitstek het moment om te bezien welke wezenlijke beleidsveranderingen nodig en mogelijk zijn voor de versterking van Nederland. Dat is wat de onderhandelende partijen hebben gedaan over de volle breedte van het beleid. Het Regeerakkoord (bijlage bij Kamerstuk 34 700, nr. 34) is de weerslag daarvan. Omdat ons vestigingsklimaat van wezenlijk belang is voor de werkgelegenheid in Nederland zijn maatregelen voor de verbetering ervan onderdeel van het Regeerakkoord. We willen bedrijven hier hebben en houden die banen en groei opleveren. Niet alleen werken er veel Nederlanders bij dergelijke grote internationaal opererende bedrijven zelf, deze bedrijven creëren ook werkgelegenheid bij het midden- en kleinbedrijf in de rest van de keten. Multinationals zorgen voor veertig procent van de banen in het Nederlands bedrijfsleven (Internationaliseringsmonitor, 2015, CBS). Het is onze politieke verantwoordelijkheid hier zorgvuldig mee om te gaan.

Een goed vestigingsklimaat heeft veel componenten, variërend van de beschikbaarheid van hoogopgeleid personeel tot goede infrastructuur, en van een interessant cultuuraanbod tot aandacht voor fundamenteel en toegepast wetenschappelijk onderzoek. Het regeerakkoord bevat investeringen in al deze componenten.

Daarnaast bevat het Regeerakkoord de afschaffing van de dividendbelasting voor de verbetering van het vestigingsklimaat.

Het fiscale stelsel weegt voor multinationale bedrijven immers zwaar bij de besluitvorming over de vestigingsplaats. De achtergrond van deze maatregel is als volgt:

- De internationale context waarin multinationale bedrijven opereren is veranderd en ontwikkelt zich voortdurend. Brexit is een in het oog springend voorbeeld. Daarnaast hebben bedrijven te maken met activistische aandeelhouders die scherp sturen op rendement. Bovendien is er door het ruime monetaire beleid veel goedkoop geld in omloop dat gebruikt kan worden voor overnames. We zien veelvuldig berichten over fusies en overnames. In deze nieuwe internationale context is het niet vanzelfsprekend dat bedrijven kiezen voor Nederland als vestigingsplaats.
- Voor behoud en groei van werkgelegenheid moet Nederland zich aanpassen aan de nieuwe realiteit. Dat is de gemeenschappelijke analyse van de onderhandelende partijen, te meer daar Nederland met zijn relatief kleine thuishmarkt een intrinsiek nadeel heeft ten opzichte van andere Europese landen. Als coalitie hebben we de keuze gemaakt om een stap extra te zetten voor bedrijven die daadwerkelijk toegevoegde waarde en banen opleveren. Daartegenover staat dat we mogelijkheden voor brievenbusfirma's beperken. Daarop zijn de fiscale en niet-fiscale maatregelen gericht.

Zeker hebben bedrijven en hun belangenbehartigers hierover ook contact gezocht. Hun pleidooi voor afschaffing van de dividendbelasting is al jaren oud. Ik zie het als onderdeel van mijn werk als minister-president om de gesprekken over het Nederlands vestigingsklimaat ook met het bedrijfsleven te voeren, net zoals ik bijvoorbeeld ook met sociale partners over ons arbeidsmarktbeleid spreek en met agenten over de veiligheid in Nederland. Pleidooien van bedrijven en maatschappelijke partners weeg ik mee in mijn opvattingen, zoals verwacht mag worden van bestuurders. Maar dat laat onverlet dat de uiteindelijke afweging een eigen verantwoordelijkheid is. Dat geldt ook in dit geval. De afweging van de onderhandelende partijen is eigenstandig en in de kern ingegeven door onze inschatting van de huidige internationale context en kansen en bedreigingen hiervan voor de werkgelegenheid in Nederland. Want dat is waar een goed vestigingsklimaat om draait.

Anders dan de algemene opmerking dat ik uiteraard spreek met het bedrijfsleven, is het niet mij aan om deze contacten te specificeren. Mijn gesprekspartners moeten erop kunnen rekenen dat onze gesprekken in beginsel vertrouwelijk zijn. Uiteraard kunnen private partijen zelf de afweging maken hun contacten met politici kenbaar te maken. Zo heeft VNO/NCW zelf al besloten zijn brief aan de informateur te publiceren.

Ook Shell koos ervoor in het kader van de discussie over de dividendbelasting bekendheid te geven aan het contact dat het bedrijf hierover had met politici.

Het formatiearchief is openbaar gemaakt (Kamerstuk 34 700, nr. 45). Hierin zitten de brieven die onderhandelende partijen via de informateur hebben ontvangen en afschriften van de vragen die namens de onderhandelende partijen door de informateur aan departementen zijn gesteld en de antwoorden daarop. Voor eventuele overige stukken die de onderhandelende partijen bij hun werk gebruikt hebben, geldt mutatis mutandis het stand kabinetsbeleid om documenten die zijn opgesteld voor intern beraad geen onderwerp te maken van politiek debat.

DE MINISTER-PRESIDENT,
Minister van Algemene Zaken,

M. Rutte